

Samhällsekonomiska bokslut, utvärderingar och analyser

Slutrapport
Samhällsekonomisk utvärdering
Coachingteamet

Samordningsförbundet FINSAM-Falun

2010-03-26

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
Sammanfattning	3
Samhällsekonomisk utvärdering av Coachingteamet	5
Inledning.....	5
Coachingteamet.....	5
Redovisning av resultatet av den samhällsekonomiska utvärderingen	5
Deltagarnas aktivitetsläge	6
Verksamhetens klassificering.....	6
Ekonomisk analys	7
Samhällsekonomisk potential.....	7
Potentialens fördelning på produktion och real resursförbrukning.....	8
Intäkter, kostnader och lönsamhet.....	9
Samhället som helhet	10
Kommunen	10
Landstinget.....	10
Arbetsförmedlingen.....	10
Försäkringskassan	11
Övrig stat	11
Staten totalt.....	11
Individerna/hushållen	11
Försäkringsgivarna	11
Sammanfattning, diskussion och avslutande kommentarer	11
Sammanfattning och diskussion.....	11
Avslutande kommentarer	13
Coachingteamet i Falun.....	16
Verksamhetens namn	16
Verksamhetens ägare.....	16
Genomförare av verksamheten.....	16
Organisation	16
Syfte, mål och förhållningssätt.....	16
Arbetsmodell/metodik, resurser – och samverkan	17
Ålders- och könsfördelning.....	18
Urval.....	18
Aktivitetsläge/resultat.....	18
Kommentarer/övrigt	19
Bilaga	20
Tabellbilaga.....	22
Vad är Nyttosam?	24
Avgränsningar och antaganden	24

Sammanfattning

Coachingteamet är en verksamhet som drivs och finansieras av Samordningsförbundet FINSAM-Falun. Målgruppen är personer 18 – 45 år som saknar arbete och egenförsörjning och som har, eller håller på att utveckla, psykisk ohälsa och som har behov av samordnad rehabilitering. Målet med Coachingteamet är att:

- 40 procent av Coachingteamets deltagare (tjugo deltagare/år) ska inom sex månader ha närmat sig arbetsmarknaden, det vill säga ha påbörjat arbetsträning eller liknande
- 20 procent av deltagarna i Coachingteamet (tio personer/år) ska ha fått ett arbete (med eller utan anställningsstöd) alternativt påbörjat studier

För att genomföra den samhällsekonomiska utvärderingen har payoff's metod NyttoSam använts. Med hjälp av denna har 25 deltagares situation studerats före och efter deltagandet i verksamheten. Nedan redovisas de viktigaste resultaten av den samhällsekonomiska utvärderingen för de 25 deltagarna i urvalet.

1. Samhället som helhet

- a. Samhället har en intäkt på 3 milj. kr efter ett år. Lönsamheten är prognostiserad till 9,4 milj. kr på fem års sikt.
- b. Payoff-tiden är 22 månader.
- c. Verkningsgraden, uttryckt som utnyttjad potential i relation till tillgänglig potential, är 18 procent. Konkret innebär det att deltagarna har ökat sin produktivitet och minskat sin konsumtion av vård och omsorg med 18 procent när ett efterläge jämförs med ett föreläge (före och efter deltagandet i verksamheten).

2. Aktörerna

- a. Kommunen har en intäkt på 1,2 milj. kr efter ett år. Efter fem år är lönsamheten beräknad till närmare 4,9 milj. kr. Payoff-tiden är elva månader.
- b. Intäkten för landstinget är 1,1 milj. kr. På fem års sikt är lönsamheten prognostiserad till 4,4 milj. kr. Payoff-tiden är ett år.
- c. Arbetsförmedlingen har ökat sina kostnader både på kort och medellång sikt.
- d. Försäkringskassan har ökade kostnader efter ett år, men lönsamhet efter fem år och en payoff-tid på 29 månader.
- e. Staten totalt, dvs. Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen plus övriga effekter som påverkar staten, har ingen lönsamhet eftersom kostnaderna ökat i efterläget.
- f. Deltagarna har i genomsnitt förbättrat sin disponibla inkomst med 33 000 kr genom deltagandet i verksamheten.

Utvärderingen visar att kvalificerade insatser under en längre tid med helhetssyn och samverkan som grund, och med gemensamma personella resurser från de samverkande parterna i Samordningsförbundet, ger goda resultat för personer i ett långt gånget utanförskap.

Några framgångsfaktorer i övrigt är ett lösningsfokuserat arbetssätt, social rehabilitering samt praktiksamordning med kontinuerlig uppföljning gentemot deltagare och arbetsgivare. Grunden för det positiva resultatet är att många av deltagarna kommit i egen försörjning, i arbete eller studier, och fått ökade disponibla inkomster.

Lönsamheten är stor på sikt när åtgärds kostnaderna betalats tillbaka. Om vi dessutom lägger till att det finns en stor potential hos deltagarna att öka arbetets omfattning och minska behovet av subventioner, så finns ytterligare samhällsnytta att vinna. Flera av deltagarna står också på tröskeln till arbetslivet vilket också är en möjlighet att arbeta vidare med.

I fortsättningen gäller det därför att följa upp och stödja deltagarna för att ta vara på den potential som finns till ytterligare förbättring, men också för att bibehålla det positiva resultatet. Arbetsmodellen borde vara intressant att implementera i det vardagliga samarbetet mellan parterna. En uppföljning av deltagarna i verksamheten och övriga i målgruppen skulle också sannolikt underlättas genom en sådan samordning. I ett nästa steg skulle sedan de mer långsiktiga effekterna av Coachingteamet kunna synliggöras genom en uppföljande utvärdering.

Sammanfattningsvis visar denna samhällsekonomiska utvärdering av Coachingteamet att det finns stora möjligheter att förhindra fortsatt utanförskap och marginalisering för en bred målgrupp. Den stora vinsten med detta arbets sätt ligger främst på ett par års sikt men är då desto större.

Samhällsekonomisk utvärdering av Coachingteamet

Payoff har fått i uppdrag av Samordningsförbundet FINSAM-Falun att utvärdera de samhällsekonomiska effekterna för 25 individer som deltagit i Coachingteamets verksamhet. För att genomföra utvärderingen har payoff's modell NyttoSam använts. Läs mer om Samordningsförbundet FINSAM-Falun på www.finsam.falun.se

Uppdraget har bestått i att samla in information angående deltagarnas försörjningssituation och dess nyttjande av samhällets resurser. Utvärderingen syftar till att studera hur personernas situation efter att ha lämnat verksamheten förändrats relativt situationen före dess medverkan i verksamheten. Det insamlade underlaget kring varje deltagare har bearbetats med stöd av NyttoSam. Utfallet har därefter analyserats och sammanställts i denna rapport. Återföringen till uppdragsgivaren sker slutligen i form av ett överlämnande av rapporten i kombination med en muntlig presentation.

Inledning

Coachingteamet

Coachingteamet är en verksamhet som både drivs och finansieras av Samordningsförbundet FINSAM-Falun. Målgruppen är personer på 18 – 45 år som:

- inte har ett arbete
- saknar egenförsörjning
- har eller håller på att utveckla psykisk ohälsa
- har behov av samordnad rehabilitering
- av egen vilja och intresse vill delta i verksamhetens insatser
- inte är i aktivt missbruk

Coachingteamet skall genom finansiell samordning öka möjligheterna för rehabilitering av invånare i Falu Kommun som är i behov av samlade insatser från flera olika aktörer för att återfå sin hälsa och sin arbets- och funktionsförmåga. Fokus ska hela tiden vara inriktad på den enskilda människans behov och möjligheter, samt att undvika rundgång och dubbelarbete mellan de olika parterna.

Verksamhetens delar med social rehabilitering i grupp samt praktksamordning för deltagarna startade 2008-10-01 och är finansierat av Samordningsförbundet till och med 31 december 2010.

Övriga delar i Coachingteamets verksamhet är tillsvidareverksamhet och startade 2007-06-01.

Målet för Coachingteamet är:

- 40 procent av Coachingteamets deltagare (tjugo personer/år) ska inom sex månader ha närmare sig arbetsmarknaden, det vill säga ha påbörjat arbetsträning eller liknande.
- 20 procent av deltagarna i Coachingteamet (tio personer/år) ska ha fått ett arbete (med eller utan anställningsstöd) alternativt påbörjat studier.

För ytterligare information om Coachingteamet, se bilaga från verksamhetens ägare.

Redovisning av resultatet av den samhällsekonomiska utvärderingen

Rapporten är upplagd så att den inledningsvis redovisar deltagarnas aktivitetsläge före och efter medverkan i verksamheten. Därefter kommer ett avsnitt som redovisar den ekonomiska analysen. I detta beskrivs den samhällsekonomiska potentialen. Sedan redovisas de intäkter

som skapats utifrån deltagarnas medverkan i verksamheten. I nästa steg redovisas de samhällsekonomiska kostnader verksamheten haft för deltagarnas medverkan. Slutligen redovisas lönsamheten i form av såväl payoff-tid, som en kort- och medellång kostnads-/intäktskalkyl.

Resultaten redovisas dels för samhället som helhet men även för övriga aktörer/sektorer som ingår i samhället; kommunen, landstinget, staten samt individerna/hushållen och försäkringsgivarna. För staten sker en särredovisning för Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och övrigt som påverkas inom den statliga sektorn, ”övrig stat”.

För kommunen och landstinget redovisas även intäkterna på kort och medellång sikt uppdelat i finansiella (bistånd och skatter) och reala (handläggning, utredning m.m.) effekter.

Deltagarnas aktivitetsläge

I tabell 1 nedan beskrivs deltagarnas aktivitetsläge dels när de påbörjade insatserna (föreläge), dels försörjningsstatus när deltagaren lämnat verksamheten (efterläge).

Tabell 1. *Sammanställning över deltagarnas aktivitetsläge före och efter deltagandet i verksamheten.*

	Föreläge	Efterläge
Antal deltagare i arbete utan lönesubvention (även deltid)	0 st	2 st
Antal deltagare i arbete med lönesubvention (även deltid)	0 st	9 st
Antal deltagare i utbildning	1 st	6 st
Antal deltagare, anställningsbara	0 st	25 st
Ekonomiskt bistånd helt/delvis	16 st	4 st
Totalt antalet deltagare	25 st	25 st

Verksamhetens klassificering

payoff har tagit fram ett system för klassificering av olika projekt och verksamheter som vi utvärderat. Det innebär att likvärdiga verksamheter klassas in i ett antal separata kategorier. Syftet med klassificeringen är att den:

- skapar krav på tydligare målsättning för verksamheten.
- möjliggör jämförelser mellan likvärdiga verksamheter - hur bra är resultatet av vår verksamhet jämfört med likartade åtgärder?
- underlättar lärandet av vilka åtgärder som leder till effektivitet och bra lönsamhet och, som i sin tur, möjliggör att vi kan satsa på bra åtgärder på kommande verksamheter.

Målet med klassificeringen är ytterst att kunna redovisa hur samhällets gemensamma resurser använts i olika projekt och verksamheter. Vi vill gå från ett kostnads- till ett socialt investeringsperspektiv och synliggöra effekterna och nyttan av en utvärderad åtgärd.

Enligt det system för klassificering av olika samverkansprojekt som payoff tagit fram tillhör Coachingteamets verksamhet kategori T6. Kriterierna för att tillhöra T6 är följande;

Steg 1. *Verksamheten är utvärderad med vår standardmetod (efterläge jämförs med föreläge).* Detta kriterium har uppfyllts av verksamheten.

Steg 2. *Verksamhetens syfte är primärt att få in deltagarna i arbetslivet.* Detta kriterium har uppfyllts av verksamheten.

Steg 3. *Utanförskapet är långt gånget för deltagarna (produktionen i föreläget är marginell).* Detta kriterium har uppfyllts av verksamheten, produktionen i föreläget är noll.

Steg 4. *Resurserna i verksamheten är stora.* Detta kriterium har uppfyllts av verksamheten, åtgärdskostnaden är 225 000 kr för samhället och åtgärdstiden i genomsnitt 66 veckor per deltagare.

Ekonomisk analys

Den ekonomiska analysen är uppdelad i fyra delar;

1. Samhällsekonomisk potential och verkningsgrad
2. Intäkter på kort och medellång sikt,
3. Kostnader för vidtagna åtgärder samt
4. Lönsamhet på kort och medellång sikt inklusive payoff - tid

Detaljerade tabeller kring intäkter, kostnader och lönsamhet finns i slutet på rapporten.

Samhällsekonomisk potential

I tabell 2 nedan framgår verksamhetens samhällsekonomiska potential. Med det avses vilket samhällsekonomiskt värde som maximalt kan uppnås när insatsen startade, kopplat till de 25 individer som ingår i utvärderingen. Ett fullständigt lyckat resultat - bl. a. innebärande att alla deltagare kommit i heltidsarbete - innebär en ”verkningsgrad” på 100 procent, dvs. att hela den i föreläget tillgängliga potentialen kunnat utnyttjas i efterläget genom verksamhetens drivande.

Med tillgänglig potential i föreläget avses den potential som finns att tillgå då deltagarna kommer in i verksamheten. Potentialen är fastställd till det samhällsekonomiska värde som motsvaras av ett heltidsarbete med genomsnittslön plus den (eventuella) reala resursförbrukning i form av vård och omsorg som är kopplad till den enskilda individen vid ingång i verksamheten. För en individ som står utanför arbetsmarknaden och inte överkonsumerar¹ vård eller omsorg utgör potentialen cirka 550 000 kr.

Högsta potential på individnivå i Coachingteamets verksamhet var ca 1,2 milj. kr på ett år, vilket är kopplat till en individ som i föreläget inte arbetade och som var i behov av omfattande vårdresurser. Lägsta potential på individnivå var 528 000 kr. Den totala potentialen utgjorde cirka 16,7 milj. kr vid verksamhetens start, motsvarande 668 000 kr per deltagare.

Den utnyttjade potentialen visar hur mycket det tillgängliga utrymmet påverkats under det första året efter att deltagarna lämnat verksamheten. I detta fall har potentialen minskat med ca 3 milj. kr, vilket motsvarar en verkningsgrad på 18 procent².

Beräknar man den långsiktiga potentialen kan det ske på två olika sätt; ett ”sannolikt” och ett ”teoretiskt”. Det sannolika perspektivet, som bygger på en försiktighetsprincip, baseras på antagandet att deltagande individer behåller den status avseende arbete och vårdkonsumtion de har när de lämnar verksamheten under halva tiden fram till förväntad pensionsålder (vilket i nuläget är 63 år). Det teoretiska perspektivet bygger i sin tur på antagandet att individerna behåller sin status hela tiden fram till maximal pensionsålder, dvs. 67 år. Värdena för det san-

¹ Med överkonsumtion avses vi den konsumtion som ligger utöver den normala konsumtion som är kopplad till ”livets vardag”

² $3/16,7 = 18 \%$

nolika respektive teoretiska potentialen på lång sikt är 304 milj. kr och 692 milj. kr. Utslaget per deltagare motsvarar det senare 27,7 milj. kr.

Tabell 2. *Sammanställningen visar verksamhetens samhällsekonomiska potential i före- och efterläge samt verksamhetens verkningsgrad*

	Kort sikt
Tillgänglig potential i föreläge, varav	16 696 122 kr
produktion	13 910 000 kr
vård, omsorg och handläggning	2 786 122 kr
Faktisk produktion i föreläge	0 %
Faktisk produktion i efterläge	8 %
Utnyttjad potential, varav	3 009 646 kr
produktion	1 250 172 kr
vård, omsorg och handläggning	1 759 474 kr
Verkningsgrad, varav	18 %
produktion	9 %
vård, omsorg och handläggning	63 %
Kostnad per verkningsgrad	12 458 kr
Kvarvarande potential i efterläge	13 686 475 kr

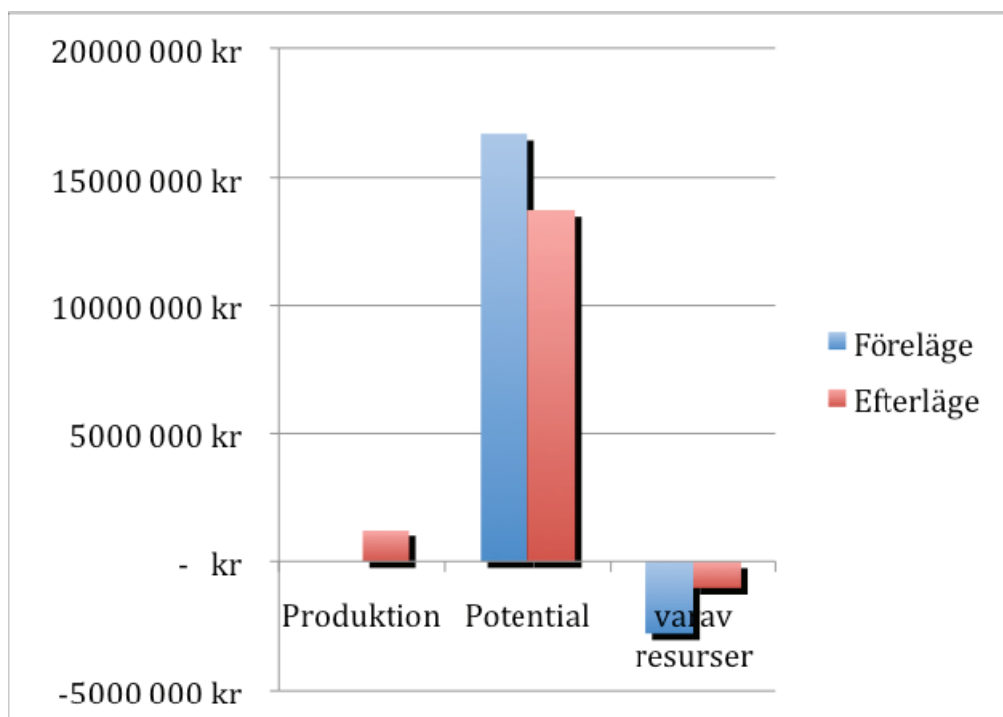
Potentialens fördelning på produktion och real resursförbrukning

En fördjupad analys som åskådliggör verksamhetens resultat mer i detalj är att beskriva hur deltagarnas potential har utnyttjats dels genom ökad produktion dels genom förändrat behov av vård, omsorg och handläggning i efterläget jämfört med föreläget.

De blå staplarna i figur 1 nedan beskriver situationen i föreläget medan de i rött åskådliggör efterläget. I föreläget förekom ingen produktion medan den ökat till drygt åtta procent i efterläget.

Den totala potentialen i föreläget (16,7 milj.kr) är fördelad på möjligt produktionsutrymme (13,9 milj. kr) och möjlig minskad förbrukning av reala resurser (2,8 milj.kr). Dessa potentialer åskådliggörs av de blå staplarna.

Genom att flera deltagare ökat sin sysselsättningsgrad efter avslutad verksamhet har den totala potentialen minskat i efterläget, närmare bestämt med 18 procent. I kronor motsvaras det av 3 milj. kr, fördelat på 1,3 milj. kr på ökad produktion och 1,7 milj. kr på minskat behov av vård, omsorg och handläggning. Proportionellt sett har behovet av vård och omsorg minskat betydligt mer än vad produktionen ökat – i varje fall på kort sikt. Detta resultat åskådliggörs av de röda staplarna.

Figur 1. Verksamhetens potential fördelad på produktion och real resursförbrukning i före- respektive efterläge. Den ökade produktionen (röd stapel till vänster) och den minskade vårdkonsumtionen (röd stapel till höger) motsvarar en verkningsgrad på kort sikt på 18 procent.

Intäkter, kostnader och lönsamhet

I tabell 2 redovisar vi en sammanställning över de intäkter verksamheten genererat på kort sikt för samhället som helhet samt för alla berörda sektorer i samhället; dvs. kommun, landsting, staten, individen/hushållet samt försäkringsgivarna.

Dessutom särredovisas intäkterna för Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och övrig stat³, dvs. de delsektorer som tillsammans utgör staten totalt.

De prognostiserade intäkterna på medellång sikt redovisas för samhället som helhet samt för vissa sektorer i samhället; kommun, landsting och stat. Även för Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan särredovisas intäkter på medellång sikt. Anledningen till att intäkterna på medellång sikt inte redovisas för övrig stat, individ/hushåll och försäkringsgivarna är att dessa uppgifter inte är så relevanta i sammanhanget.

Förutom dessa uppgifter redovisas även spannen i utfallen, dvs. maximi- och minimivärden på intäkterna för de olika sektorerna, såväl på kort som på medellång sikt. Likaså redovisar vi medelvärden på de kortsiktiga intäkterna.

I tabell 3 redovisas intäkterna på kort sikt uppdelade i finansiella och reala effekter för kommunen och landstinget.

Åtgärdskostnaden för de 25 personer som ingår i utvärderingen har varit drygt 5,6 milj. kr inklusive och knappt 4,5 milj. kr exklusive indirekta skatter⁴. Utslaget per deltagare motsvarar det en kostnad på 225 000 kr inklusive indirekta skatter och 180 000 kr exklusive indirekta skatter. Av den totala kostnaden står kommunen, landstinget, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan för 25 procent vardera. Sammanställningen finns redovisad i tabell 5.

³ Med "övrig stat" avses de olika skatteeffekter som påverkar staten.

⁴ Det samhällsekonomiska värdet/påverkan på BNP beräknas inklusive indirekta skatter.

De höga åtgärdskostnaderna kan förklaras dels med att personaltätheten är hög, dels med att kostnaderna för uppstarten var höga. Personaltätheten ses som en framgångsfaktor då målgruppen behöver mycket stöd. Eftersom verksamheten inte kunde förläggas hos någon av parterna, behövde förbundet vid uppstarten hitta egna lokaler att hyra och inreda med möbler, datorer, internet, kopianator etc. Dessutom fick ekonomiadministrationen förläggas till privat aktör vilket gör att kostnaden för den delen blir ganska hög.

I tabell 6 redovisas en sammanställning över verksamhetens lönsamhet för samhället som helhet samt för kommunen, landstinget, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan samt staten totalt. Lönsamheten redovisas ur ett kortsiktigt och ett medellångt perspektiv. Dessutom redovisas, där det är relevant⁵, payoff-tiden, vilken anger efter hur lång tid åtgärdskostnaden är ”betald” i form av ökade intäkter och/eller minskade kostnader.

Samhället som helhet

Som framgår av tabell 3 (tabellerna finns som bilaga i slutet av rapporten) beräknas den samhällsekonomska intäkten, baserad på de 25 deltagarnas produktion och minskade resursförbrukning, på kort sikt ett år, vara 3 milj. kr. På medellång sikt, fem år, är intäkten beräknad till 15 milj. kr.

Lönsamheten är på kort sikt negativ, -2,6 milj. kr. På medellång sikt, fem år, beräknas lönsamheten dock vara positiv och utgöra 9,4 milj. kr. Beräknad payoff-tid är 22 månader.

Tiden innan verksamhetens kostnader återbetalts är relativt lång genom den höga kostnaden per deltagare för insatserna. Därefter är det mycket stora intäkter för samhället om deltagarnas situation inte förändrats relativt när de avslutade insatserna.

Kommunen

Kommunen uppvisar intäkt, på kort sikt 1,2 milj. kr och på fem års sikt närmare 6 milj. kr. Intäkterna kommer från minskade kostnader för bistånd och omsorg och handläggning. Dessutom har även skatteintäkterna ökat.

Lönsamhet är på kort sikt 78 000 kr och på medellång sikt nästan 4,9 milj. kr. 11 månaders payoff-tid.

Landstinget

Positiva intäkter för landstinget på kort och medellång sikt, 1,1 milj. kr respektive 5,5 milj. kr. Orsaken är minskade kostnader för vårdinsatser och ökade skattintäkter.

Lönsamheten är på kort sikt, 28 000 kr och på medellång sikt, 4,4 milj. kr. Payoff-tiden är 12 månader.

Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen har ökade kostnader både på kort och på lång sikt, -1,6 milj. kr respektive -8,2 milj. kr. Arbetsförmedlingen har bidragit aktivt till det positiva resultatet, vilket medfört ökade kostnader för åtgärder, handläggning och lönesubventioner. Arbetsförmedlingen har fullgjort sin roll väl. Samtidigt finns det en stor potential för att på sikt minska kostnaderna genom att reducera lönesubventioner för deltagare som fortsätter att utvecklas positivt.

Lönsamheten på kort sikt är negativ, -2,8 milj. kr. På fem år beräknas lönsamheten till -9,3 milj. kr.

⁵ Beräkningen är enbart relevant om den kortsiktiga intäkten är positiv.

Försäkringskassan

Minskade utbetalningar för ersättningar och handläggningen av dessa gör att Försäkringskassan har mindre kostnader och därför intäkter både på 12 månader och på fem år, 467 000 kr respektive 2,3 milj. kr.

Lönsamhet är på kort sikt negativ -656 000 kr, men på medellång sikt positiv 1,2 milj. kr. Beräknad payoff-tid är 29 månader.

Övrig stat

Ökade skatteintäkter för ”övrig stat” leder till intäkter både på kort och på lång sikt, 845 000 och 4,2 milj. kr.

Lönsamheten på kort sikt är negativ, -278 000 kr. Efter fem år positiv, 3,1 milj. kr

Staten totalt

Sammantaget för staten innebär Coachingteamets verksamhet ökade kostnader på såväl kort som på fem års sikt, - 332 000 kr respektive -1,6 milj. kr.

För staten sammantaget är verksamheten inte lönsamt efter ett eller fem år, - 3,7 milj. kr och - 5 milj. kr. Staten är också huvudfinansiär av verksamheten, vilket påverkar lönsamheten. För staten är det mycket viktigt att deltagarens arbetsförmåga bibehålls och att möjligheter till ökad produktivitet nyttjas. Det finns dessutom en stor potential hos övriga deltagare som har en arbetsförmåga, men som inte ännu kommit arbete.

Individerna/hushållen

Deltagarna har fått rejält ökade disponibla inkomster. På ett år med 833 000 kr vilket motsvarar 33 000 kr i genomsnitt. Detta innebär en rejäl förbättring av deltagarnas personliga ekonomi. Ett utfall som ligger i topp jämfört med tidigare utvärderingar som genomförts av payoff.

Försäkringsgivarna

Ökade intäkter för försäkringsgivarna motsvarande 202 000 kr och drygt 1 milj. kr på kort respektive medellång sikt.

Sammanfattning, diskussion och avslutande kommentarer

Sammanfattning och diskussion

Coachingteamet riktar sig till personer i åldern 18 – 45 år med behov av samordnade insatser från flera aktörer utifrån ett helhetsperspektiv. Verksamheten har föregåtts av att deltagarna först aktualiserats i en lokal beredningsgrupp, med representanter för de samverkande parterna, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Falu kommun, landstinget och Samordningsförbundet. Efter handläggning i beredningsgruppen, en form av ”en väg in”, har deltagarna på frivillig basis remitterats till Coachingteamet.

Deltagarna är personer som i flera fall befinner sig i ett ganska långt gånget utanförskap och marginalisering, med behov av att få tillbaks sin hälsa och arbets- och funktionsförmåga. Arbetslinjen har stått i fokus som slutligt mål för samtliga deltagare.

Coachingteamet har personellt haft mycket stora resurser med representanter från samtliga samverkande parter. Detta är inte alltid vanligt i de åtgärder vi tidigare utvärderat. Genom denna samverkan har dubbelarbete och rundgång kunnat undvikas, samtidigt som det varit lättare att jobba med utgångspunkt från en helhetssyn och samverkan.

Åtgärdstiden har i genomsnitt varit 66 veckor, med en spridning på mellan 30 och 131 veckor.

Den mycket långa åtgärdstiden i kombination med de omfattande personella resurserna har gjort att kostnaden per deltagare är mycket hög relativt andra projekt vi utvärderat. Det är då särskilt intressant att se om åtgärden skapar någon samhällsekonomisk nytta. Några resultat från den samhällsekonomiska utvärderingen:

- Intäkten för samhället på kort sikt, 12 månader, är 3 milj. kr. På fem års sikt är lönsamheten positiv och beräknad till 9,4 milj. kr. payoff-tiden är 22 månader.
- Verkningsgraden, uttryckt som utnyttjad potential i relation till tillgänglig potential är 18 procent. Konkret innebär det att deltagarna har ökat sin produktivitet och minskat sin konsumtion av vård och omsorg när ett efterläge jämförs med ett föreläge (före och efter deltagandet i verksamheten).
- Intäkten för kommunen är 1,2 milj. kr efter ett år. Lönsamheten för kommunen är 78 000 kr efter ett år. Efter fem år nästan 4,9 milj. kr. Payoff-tiden är elva månader.
- Landstinget har intäkter på 1,1 milj. kr efter ett år. För landstinget är lönsamheten också positiv, på kort sikt 28 000 kr. På fem års sikt 4,4 milj. kr. Payoff-tiden är ett år.
- Arbetsförmedlingen har ökat sina kostnader både på kort och medellång sikt.
- Försäkringskassan har ökade kostnader efter ett år, men lönsamhet efter fem år och en payoff-tid på 29 månader.
- Staten totalt, dvs. Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen plus övriga effekter som påverkar staten, har ingen lönsamhet eftersom kostnaderna ökat efter ett år.
- Deltagarna har i genomsnitt förbättrat sin disponibla inkomst med 33 000 kr på efter ett år sedan de avslutade insatserna i verksamheten.

Utvärderingen visar att det är lönsamt att satsa på att erbjuda personer i ett relativt långt gång-
et utanförskap omfattande och kvalificerade insatser. Återbetalningen kommer på sikt, men är
då desto högre. Konkret innebär det att kostnaderna ger effekt, men det tar lite längre tid jäm-
fört med ett mer traditionellt organiserat projekt eller verksamhet.

Absolut viktigast att konstatera är att Coachingteamet är lönsamt på samhällsnivå genom de
intäkter som skapas på sikt, dvs. efter att åtgärds-kostnaden ”återbetalats”. De relativt höga
kostnaderna gör att återbetalningstiden blir längre, men sedan genereras fortsatta intäkter un-
der förutsättning att deltagarnas situation inte försämras drastiskt.

Både kommunen och landstinget är vinnare genom ökade skatteintäkter och minskade kost-
nader för vård och omsorg och handläggningen av dessa. För kommunen tillkommer också
minskade kostnader för utbetalning av ekonomiskt bistånd.

För staten ger verksamheten ökade skatteintäkter som skapats av att flera av deltagarna kom-
mit i arbete och ökat sina disponibla inkomster. Arbetsförmedlingen har ökat sina kostnader,
medans Försäkringskassan har lägre kostnader efter verksamheten. Detta är ett ganska vanligt
resultat i våra utvärderingar, vilket betyder att Arbetsförmedlingen har varit en viktig resurs
för att nå framgång i verksamheten, samtidigt som minskad ohälsa gjort att deltagarna i högre
grad blivit självförsörjande eller gått till andra ersättningsformer.

Deltagarna själva har fått rejält ökade disponibla inkomster, vilket är också ett mycket vik-
tigt resultat av verksamheten.

Det är relativt svårt att jämföra resultatet mellan olika insatser och projekt. Detta beror på att
många olika faktorer påverkar utfallet, såsom målgrupp, syfte och mål, resurser, åtgärdstid
mm. I vissa fall bygger även efterläget delvis på en skattning av resultatet, vilket kan ge en
mindre säkerhet i resultatet. En styrka för urvalet i denna utvärdering är att det faktiska efter-
läget är 12 månader för huvuddelen av de 25 deltagarna.

Det är inte heller relevant att jämföra ett projekt eller verksamhet som primärt syftar till att bedöma lämpliga åtgärder med verksamheten som har som främsta målsättning att deltagarna skall komma i arbete eller påbörja en utbildning. Målsättningen för Coachingteamet ligger i linje med huvuddelen av de utvärderingar som genomförts av payoff, med undantag för att det gjorts en skattning av lämpliga kandidater i beredningsgruppen.

Ytterligare en viktig faktor som kan försvåra en jämförelse är att den samhällsekonomiska utvärderingen många gånger bygger på ett urval av deltagare. Detta medför frågor kring representativitet och vilka slutsatser som är relevanta för hela verksamheten. Optimalt är att utvärderingen utgör en integrerad del av verksamheten redan från början vilket underlättar datainsamlandet påtagligt.

I denna utvärdering har 25 deltagare följts upp, som successivt avslutat insatserna. Vid årsskiftet (2009/2010) hade totalt 35 personer avslutat insatserna i verksamheten. För resterande tio deltagare, som också avslutat insatserna i verksamheten men som inte ingår i urvalet, har för kort tid gått i efterläget för att det skall vara relevant att ha med dem i utvärderingen. Om vi jämför urvalets sammansättning med verksamhetens samtliga deltagare, ligger urvalet i linje med ålder, kön och tid i verksamheten. Däremot är resultatet avseende hur många som kommit i arbete eller studier klart bättre för urvalet jämfört med samtliga deltagare.

Resultatet för de tio deltagare som också avslutat insatserna är att åtta av tio är anställningsbara. De har därmed i genomsnitt inte försämrat sin situation genom deltagandet i verksamheten. Vi bedömer därför att slutsatser för hela populationen kan dras med utgångspunkt från urvalet.

Den klassificering av våra utvärderingar som vi börjat tillämpa möjliggör en relevantare jämförelse mellan likvärdiga verksamheter, dvs. satsningar som har liknande förutsättningar.

Om vi jämför resultatet för Coachingteamet ”rakt av” med de cirka 30 utvärderingar som payoff genomfört de senaste två åren, är resultatet av utvärderingen bra främst på längre sikt. Nedan redovisas några nyckeltal och värden för Coachingteamet jämfört med resultatet för de 30 tidigare genomförda utvärderingarna (inom parentes):

- Payoff-tid för samhället 22 månader (13 månader).
- Åtgärds kostnad per deltagare 225 000 kr (56 000 kr).
- Verkningsgrad 18 procent (17 procent).
- Kostnad per verkningsgrad per deltagare 12 500 kr (2 700 kr)

Jämförelsen visar att verksamheten trots mycket höga åtgärds kostnader kan skapa ekonomisk nytta på sikt. Resultatet kvantitativt för de 25 deltagarna är att samtliga bedöms som anställningsbara, elva har kommit i arbete, varav två utan lönesubvention och ytterligare sex i studier. Det innebär att det finns en stor potential att ytterligare förbättra situationen för deltagarna till nytta för samhället. Potentialen ligger i att deltagarna i de fall det är möjligt kommer i ett arbete, går från en deltids- till en heltidsanställning och minskar behovet av en lönesubvention genom att öka sin produktivitet. Om deltagarnas hälsa förbättras på sikt kan också konsumtionen av vård och omsorg minska, vilket ger ytterligare tillskott till samhällsnyttan.

Avslutande kommentarer

Utvärderingen av Coachingteamet visar att:

- 25 deltagare blivit anställningsbara
- Elva deltagare kommit i arbete
- Sex i studier
- Lönsamhet för samhället, kommunen och landstinget

- Ökade skatteintäkter för staten och minskade kostnader för Försäkringskassan
- Deltagarna har fått rejält ökade disponibla inkomster

Detta är en verksamhet med ett intressant upplägg genom att det organiserats i samverkan med den reguljära verksamheten. Genom att i ett första steg kartlägga lämpliga deltagare har sannolikt chanserna att lyckas ökat i själva verksamheten. Upplägget är framgångsrikt och har på senare år använts i flera av de projekt vi utvärderat.

Coachingteamet har en målgrupp med relativt omfattande behov av stöd och omsorg, som inte alltid på kort sikt kan påverkas av åtgärder kopplade till en verksamhet. Vi anser att det är viktigt att politiker och beslutsfattare har ”is i magen” och vågar se effekterna och nyttan av Coachingteamets verksamhet på lite längre sikt. Konkret innebär det bl. a att de initiala kostnaderna för verksamhetens drivande måste ställas mot det långsiktiga värdet av verksamheten. Åtgärdskostnaderna måste således ses ur ett investeringsperspektiv med en framtida intäkts-sida, gärna konkretiserad med underlag från denna utvärdering.

Viktigt för deltagarna i Coachingteamet är att de även i fortsättningen följs upp och stötts via de reguljära verksamheterna. Detta för att deltagarna skall fortsätta att utvecklas positivt så att potentialen till förbättring tas till vara. Kanske arbetsmodellen också är något att implementera i den reguljära verksamheten för att jobba med målgruppen. Eftersom vissa av deltagarna kommer att ha fortsatta behov av stöd, så skulle åtgärder lättare kunna genomföras för dessa istället för att de hamnar ”mellan stolarna”.

Förutom deltagarna själva är samhället främsta vinnaren, med en stor möjlighet till minskade kostnader och ökade intäkter för både kommunen och landstinget. Även Arbetsförmedlingen och i viss mån Försäkringskassan har möjligheter till minskade kostnader på lite längre sikt.

För deltagarna har verksamheten inneburit ökade disponibla inkomster, vilket kan lägga en grund för en bättre livskvalitet. Denna kvalitativa del följs inte upp av oss, men är viktig att lyfta fram. Många gånger finns även positiva effekter för personer i deltagarnas omgivning, vilket ej heller ingår i denna utvärdering.

Till sist några sammanfattande framgångsfaktorer för Coachingteamet arbete med ett lösningsfokuserat arbetssätt:

- alla fyra myndigheter sitter ”under samma tak” eller ”en väg in”
- möjlighet till individuell coachning
- social rehabilitering i form av gruppverksamhet
- vägledning och stöd ut i arbetsträning eller praktik

Rapporten är sammanställd av payoff

2010-03-19

Claes Malmquist
claes@payoff.nu

Sven Vikberg
sven@payoff.nu

Kontaktperson payoff:

Sven Vikberg, sven.vikberg@payoff.nu

Kontaktperson för Coachingteamet: Petra Palmestål, petra.palmestal@falun.se

Bilagor

Presentation Coachingteamet

Samhällsekonomisk utvärdering redovisad i tabeller

Presentation av NyttoSam

Coachingteamet i Falun.

Verksamhetens namn

Coachingteamet

Verksamhetens ägare

Samordningsförbundet Finsam Falun

Genomförare av verksamheten

Samordningsförbundet Finsam Falun

Organisation

Från nationell nivå verkar samordningsförbundet med stöd av Lagen om finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet (SFS 2003:1210). Behovet av utökad samordning mellan olika myndigheter inom rehabiliteringsområdet har under de senaste årtiondena blivit allt tydligare. Brist på samordning kan leda till att den enskilde hamnar i en gråzon mellan olika myndigheter och inte får det stöd och den rehabilitering som individen behöver för att uppnå eller förbättra sin förmåga till att få ett förvärvsarbete.

Samordningsförbundet FINSAM-Falun bildades 1 januari 2006 och har sitt säte i Falun. Förbundet leds av en styrelse med fyra ordinarie ledamöter samt fyra ersättare. Ledamöterna kommer från de fyra parter som ingår i förbundet; Landstinget Dalarna, Falu Kommun, Försäkringskassan samt Arbetsförmedlingen.

Styrelsen har anställt en **verkställande tjänsteman** med ansvar för att styrelsens beslut verkställs och följs upp. Vidare fungerar verkställande tjänstemannen som en länk mellan den **lokala samverkansgruppen** (verksamhetschefer från närsjukvården, psykiatrin, arbetsförmedlingen, försäkringskassan, arbetsmarknads- och integrationskontoret och socialförvaltningen) och styrelsen.

Lokala samverkansgruppen och Samordningsförbundet har utsett en **lokal beredningsgrupp**. I lokala beredningsgruppen deltar handläggare och enhetschefer från respektive myndighet som träffas för att samråda kring individärenden med sammansatt problematik. Beredningsgruppen skall även föreslå åtgärder som gör att dessa personer kommer vidare i processen mot egen försörjning. En sådan åtgärd kan vara att delta i Finsams Coachingteams verksamhet.

Ett **coachingteam** har hyrts in, med uppdraget att arbeta operativt med den rehabiliteringsverksamhet som Samordningsförbundet finansierar. Teamet består av sex handläggare (5,5 Åa): en från arbetsförmedlingen, två från Falu Kommun, en från försäkringskassan samt två från landstinget. Samtliga handläggare är anställda av respektive myndighet, men finansieras av samordningsförbundet. Två av handläggarna arbetar med social rehabilitering i grupp samt praktiksamordning för alla deltagare. Finansieringen av dessa delar av Coachingteamets verksamhet är i form av ett projekt och räcker till och med 31 december 2010.

Syfte, mål och förhållningssätt

Arbeta individinriktat

Coachingteamet skall genom finansiell samordning öka möjligheterna för rehabilitering av invånarna i Falu Kommun, som är i behov av samlade insatser från flera olika aktörer för att återfå sin hälsa och arbets- och funktionsförmåga. Fokus ska hela tiden vara inriktad på den enskilda människans behov och möjligheter, samt att undvika rundgång och dubbelarbete mellan de olika parterna.

Samsyn

Alla samverkande parter har en samsyn vilket innebär att individens bästa alltid sätts i fokus utifrån ett helhetsperspektiv och att varje myndighets uppdrag och regelverk tas hänsyn till.

Utveckla samverkan

Identifiera förbättringsmöjligheter i den samordnade rehabiliteringen och utveckla former och modeller för ökad samverkan mellan parterna.

Mål

- 40% av Coachingteamets deltagare (20 personer) ska inom sex månader ska ha närmat sig arbetsmarknaden, det vill säga ha påbörjat arbetsträning eller liknande
- 20% av deltagarna i Coachingteamet (10 personer) ska ha fått ett arbete (med eller utan anställningsstöd) alternativt påbörjat studier

Målgrupp

En översiktlig kartläggning som gjorts av lokala samverkansgruppen visar att det finns många personer med sammansatta behov och som behöver stöd från flera myndigheter. De kan ha både fysiska, sociala, psykiska och arbetsmässiga behov.

Med kartläggningen som grund beslutade styrelsen att Coachingteamets verksamhet ska rikta sig mot individer som:

- är mellan 18 och 45 år
- inte har arbete
- inte har någon egenförsörjning
- har behov av samordnad rehabilitering
- har eller håller på att utveckla psykisk ohälsa
- av egen vilja och intresse vill delta i verksamhetens insatser
- inte är i aktivt missbruk

Målsättningen är att konstant ha 50 aktiva deltagare i teamets verksamhet. Om någon avslutas i verksamheten så börjar nästa i kön.

Verksamhetstid

Projektet med social rehabilitering i grupp samt praktksamordning för deltagarna startade 2008-10-01 och är finansierat av Samordningsförbundet till och med 31 december 2010.

Övriga delar i Coachingteamets verksamhet är tillsvidareverksamhet och startade 2007-06-01.

Arbetsmodell/metodik, resurser – och samverkan

Coachingteamets rehabiliteringsverksamhet skall bestå av fyra delar (se bifogat flödesschema) och genomförs av ett lösningsfokuserat arbetssätt.

För Coachingteamet är målgruppen personer med en komplex problematik, då många av dem aldrig varit i arbete och därför behöver ett grundläggande stöd för att finna sin plattform på arbetsmarknaden.

Den lokala beredningsgruppen gör en prioriteringslista med individärenden som deras ordinarie myndigheters verksamheter inte själva har tillräckliga verktyg för att hjälpa och som därför bör auktoriseras i gruppen för vidare hjälp. Om det bedöms att Coachingteamet är rätt instans för vidare rehabilitering erbjuds individen deltagande vid verksamheten. Vi har en prövotid på 4 veckor där individen får möjlighet att delta för att sedan ta beslut om denne är villig att arbeta efter de metoder vi har. Allt deltagande bygger på frivillighet.

I första delen introduceras deltagaren i Coachingteamets verksamhet och Coachingteamet utreder tillsammans med deltagaren dess behov, resurser, ansvar och förutsättningar för rehabilitering. Tillsammans med deltagaren upprättas en individuell rehabiliteringsplan med förslag på insatser. Därefter aktiveras individen med olika former av insatser: Individens egen förmåga och förutsättningar är i centrum för planeringen av rehabiliteringen.

En del består av *social träning* i form av *gruppaktiviteter* som ska bidra till att deltagarens levnadsvanor, livsstil och fysiska och psykiska hälsa förbättras. Individen skall också hjälpas att bli medveten om sina egna förmågor och få ett ökat självförtroende och en ökad självkänsla.

En annan del handlar om *individuell coachning*, *vägledning* och *handledning* om arbetslivets- och samhällets villkor.

När deltagaren är redo börjar han/hon att *arbetsträna/praktisera* för att träna upp arbetsförmågan. Under hela perioden av arbetsträning eller praktik får deltagaren samt den berörda arbetsplatsen mycket stöd.

När deltagaren uppnått arbetsförmåga coachas deltagaren ut i förvärvsarbete eller studier.

Ålders- och könsfördelning

Av de 25 personer som rapporten omfattar är 9 kvinnor (36 %) och 16 män (64 %). Sett till det totala antalet som skrivits ut ur verksamheten (35 personer) är förhållandet i stort sett likadant; 13 kvinnor (37 %) och 22 män (63 %). Bland urvalets deltagare var genomsnittsåldern 26,6 år vid avslut. När det gäller samtliga deltagare som är avslutade var genomsnittsåldern 27,5 år.

Urval

Coachingteamets verksamhet startade sommaren 2007. Vi har valt att redovisa alla 25 först avslutade ärenden. Av dessa 25 deltagare har vi inte hunnit följa alla under minst ett år efter utskrivning (efterläge), på grund av att verksamheten arbetat aktivt med personerna under lång tid (genomsnitt inskrivna 15,2 mån). Trots detta anser vi i dem fallen att det är av vikt att visa hur deltagarnas situation är vid avslut. Vi har i urvalet även valt att räkna in ärenden som både varit "lyckade" samt ärenden som visar på fortsatt kostnad om inte fortsatt rehabilitering ges.

Aktivitetsläge/resultat

När det gäller frågetecknen i raden "sjukdom" beror det på hur vi definierar sjukdom. Alla våra deltagare hade någon form av psykisk ohälsa i föreläget. I efterläget för totalt avslutade har vi endast räknat en deltagare som just p.g.a. sjukdom fick lov att avbryta insatsen.

Sedan Coachingteamets verksamhet startade i juni 2007 har 76 deltagare skrivits in i verksamheten fram till 31 december 2009. Av dessa 76 har 35 avslutats och av alla avslutade har 18 idag egen försörjning. Av alla 35 avslutade har 25 st tagits ut i rapportens urvalsgrupp.

	Föreläge Urval	Efterläge Urval	Föreläge Totalt av- slutade	Efterläge Totalt av- slutade
Antal deltagare i arbete utan lönesubvention	0 st	2 st	0 st	2 st
Antal deltagare i arbete med lönesubvention	0 st	9 st	0 st	9 st
Antal deltagare i utbildning	1 st	6 st	0 st	7 st
Antal deltagare, anställningsbara	0 st	25 st	0 st	33 st
Sjukskrivna, ersättning helt/delvis från Försäkringskassan	8 st	4 st	11 st	8 st
Ekonomiskt bistånd helt/delvis	16 st	4 st	21 st	10 st
Annan orsak	-	-	-	1 st
Totalt antal deltagare	25 st	25 st	35 st	35 st

Kommentarer/övrigt

De som deltar i Coachingteamets verksamhet har oftast lång tids frånvaro från arbetsmarknaden, avbrutna studier, sjukskrivning, kontakt med psykiatri och är ofta föremål för flera myndigheter. Resultatet för de som avslutat i verksamheten är mycket bra. Vi har uppfyllt våra satta mål.

Alla som deltar får möjlighet till arbetsträning, vare sig man deltar i gruppverksamhet (social rehabilitering) eller enbart individuell coachning.

I Coachingteamets verksamhet ska förutsättningar finnas för att finna nya möjligheter att använda sig av de regelverk som i dag styr rehabilitering inom respektive myndighet och arbeta för en ökad samverkan. Detta fungerar inom Finsams verksamhet mycket bra. Det visar resultatet. Behovet av en samverkande fungerande social rehabilitering där det finns en samordning vad gäller dels individens behov för en återgång till arbetsmarknaden/studier och en samordnande instans för arbetsträningsplatser/praktikplatser, saknas idag i Falu Kommun. Att samverkan går att arbeta efter visar Coachingteamets verksamhet.

Intresse från myndigheternas sida finns att ta del av Coachingteamets erfarenheter och etablerade verksamhet. Svårigheten i dag är att ingen av myndigheterna anser sig ha ansvaret för just social rehabilitering. Det arbete som bedrivs idag inom Coachingteamet är inget unikt tänkande i sig. Att det just fungerar är däremot det unika. Vi ser även att det inom myndigheterna i Falun finns resurser idag som på olika sätt arbetar med individer som behöver extra stöd i sin rehabilitering, men det saknas samordning mellan dessa samt att ingångarna att få delta i dessa verksamheter varierar och försvårar i vissa fall en samverkan.

Metoden som vi arbetar efter är ett lösningsfokuserat arbetssätt i samverkan, se bifogad beskrivna arbetsmodell. För att möjligheten för individen att återfå samt därefter behålla sin arbetsförmåga, grundas i och med den sociala rehabiliteringsteknik vi använder oss av. Den visar att för individen är det en långsiktig hållbar lösning, och om det i framtiden (efter utskrivning från Coachingteamets verksamhet) kommer att behövas någon insats från myndighet, blir den betydligt mer kortvarig och effektiv.

Metoden vi arbetar efter är ett *lösningsfokuserat arbetssätt i samverkan* som innebär:

- alla fyra myndigheter sitter ”under samma tak” eller ”en väg in”
- möjlighet till individuell coachning
- social rehabilitering i form av gruppverksamhet
- vägledning och stöd ut i arbetsträning eller praktik

Dessa komponenter anser vi vara våra *framgångsfaktorer*.

För att vår målgrupps arbetsförmåga skall grundas och bibehållas för en långsiktig hållbar lösning, krävs en förberedande social rehabiliteringsteknik innan individen är redo för steget ut i arbetslivet. Eftersom vi arbetar med individuella handlingsplaner samt samverkar genom hela processen, från social rehabilitering till egen försörjning, räknar vi med att om behov skulle uppstå igen för individen i framtiden, behövs betydligt kortvarigare insatser än tidigare.

För att kontinuerligt kunna göra uppföljningar på alla deltagare använder vi även oss av uppföljningssystemet DIS (Deltagare i Samverkan), som tittar på deltagarnas försörjningssituation före och efter insats. Vi har även nyligen börjat använda en enkät som ska mäta ”mjuka värden”. Detta formulär är väldigt enkelt men kan till viss del komplettera uppföljningen från DIS.

Den sociala rehabiliteringen i grupp samt praktiksamordningen är som tidigare nämnts ett projekt som löper ut vid årsskiftet 2010. Samordningsförbundet arbetar därför aktivt för att en implementering ska ske av verksamheten hos någon av förbundets parter.

En implementering av Coachingteamets verksamhet som arbetsmodell in i myndigheternas ordinarie rehabiliteringsarbete anser vi kommer att innebära för den enskilde i behov av extra stöd, bästa möjliga hjälp för en återgång till egen försörjning. Det skulle även underlätta för alla handläggare ute på myndigheterna i deras arbete att minska ”rundgången” i hanteringen av dessa individärenden.

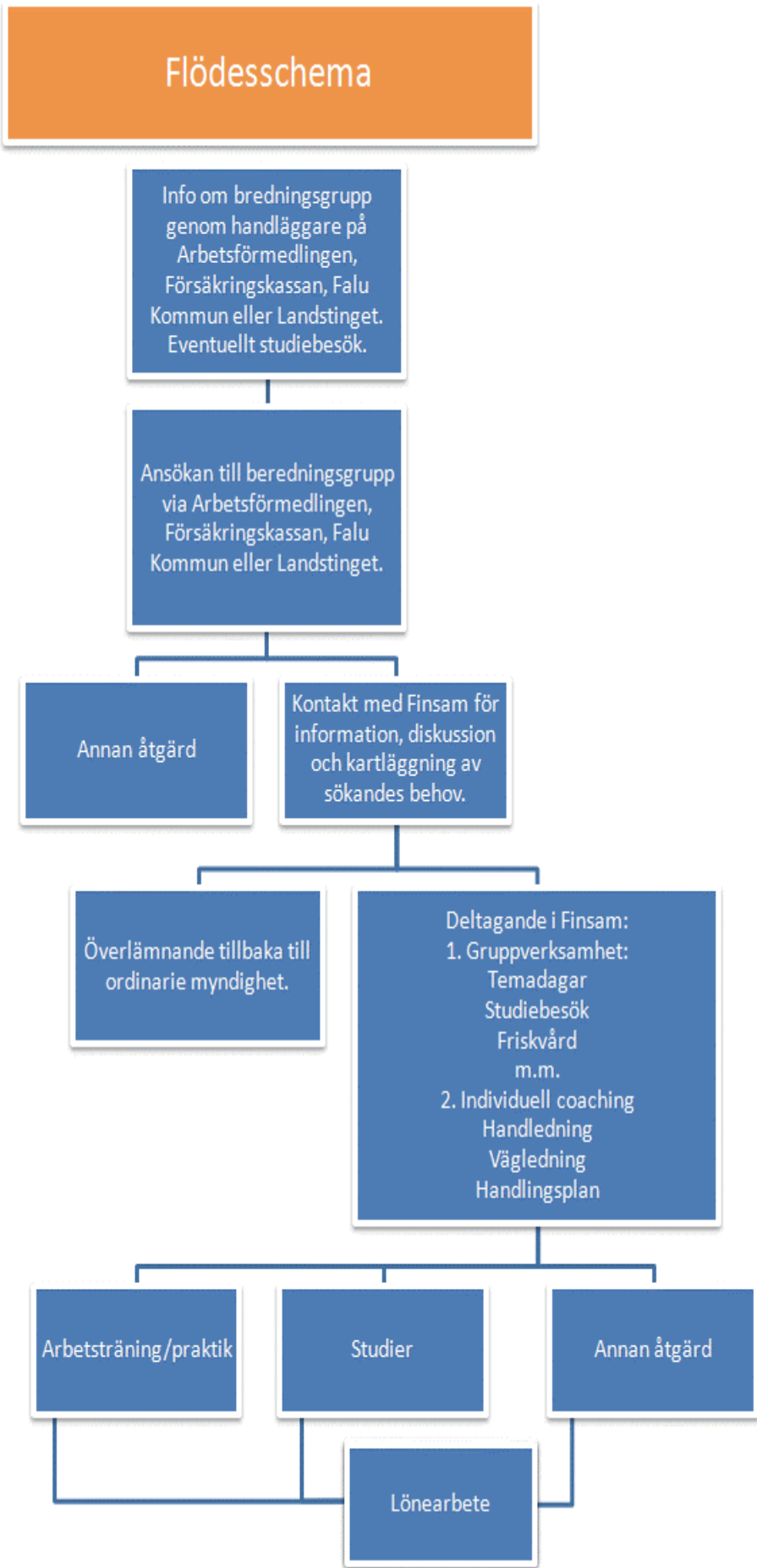
Till sist vill vi även belysa de samhällsliga vinster över generationer som är svåra att mäta.

Ett ex: bland våra deltagare ökar ensamstående med barn.

När vi med rätt insats kan föra dessa föräldrar mot välbefinnande och egen försörjning, har vi medverkat till att lättare förhindra att deras barn hamnar i socialt utanförskap, och i nästa steg deras barn och deras barn.....

Bilaga

Se bifogat material Flödesschema

Tabellbilaga

Uppgifterna avseende de totala värdena i tabellerna gäller de 25 deltagare som ingått i utvärderingen. Payoff-tid är ett exempel på ett sådant nyckeltal.

Tabell 3. *Intäkter på kort och medellång sikt för samhället som helhet samt för olika sektorer i samhället.*

	Kort sikt, ett år	Maxvärde	minvärde	Medellång sikt, fem år
Samhället som helhet	3 009 646 kr	1 016 720 kr	3 049 kr	15 048 231 kr
Kommunen	1 200 830 kr	405 410 kr	-26 392 kr	6 004 150 kr
Landstinget	1 105 481 kr	214 350 kr	-25 954 kr	5 527 406 kr
Staten totalt, <u>varav</u>	-332 131 kr	225 336 kr	-205 115 kr	-1 660 657 kr
Arbetsförmedlingen	-1 644 101 kr	0 kr	-279 134 kr	-8 220 506 kr
Försäkringskassan	466 859 kr	183 570 kr	-51 000 kr	2 334 293 kr
Övrig stat	845 111 kr	225 336 kr	-19 995 kr	4 225 556 kr
Individerna/hushållen	833 135 kr	153 673 kr	-94 097 kr	4 165 675 kr
Försäkringsgivarna	202 331 kr	29 760 kr	0 kr	1 011 657 kr

Tabell 4. *Intäkter på kort sikt uppdelade i finansiella och reala effekter för kommunen och landstinget.*

	Kort sikt, ett år	maxvärde	minvärde	medelvärde
Kommunen, <u>varav</u>	1 200 830 kr	405 410 kr	-26 392 kr	48 033 kr
Bistånd	432 169 kr	89 000 kr	-10 536 kr	17 287 kr
skatt	320 714 kr	52 525 kr	-31 803 kr	12 829 kr
omsorg och handläggning	447 947 kr	328 159 kr	-12 573 kr	17 918 kr
Landstinget, <u>varav</u>	1 105 481 kr	214 350 kr	-25 954 kr	44 219 kr
skatt	148 368 kr	24 299 kr	-14 713 kr	5 935 kr
Vård	957 114 kr	190 639 kr	-38 908 kr	38 285 kr

Tabell 5. Kostnader för verksamhetens genomförande uppdelat på samhället som helhet samt på berörda aktörer. Samhällets kostnader är inklusive indirekta skatter.

		Per deltagare
Samhället som helhet	5 614 375 kr	224 575 kr
Kommunen	1 122 875 kr	44 915 kr
Landstinget	1 122 875 kr	44 915 kr
Arbetsförmedlingen	1 122 875 kr	44 915 kr
Försäkringskassan	1 122 875 kr	44 915 kr

Tabell 6. Lönsamhet på kort och medellång sikt samt payoff-tid för samhället som helhet samt för olika sektorer i samhället.

	Kort sikt, ett år	maxvärde	minvärde	Medellång sikt, fem år	Per deltagare, kort sikt	Payoff-tid
Samhället som helhet	-2 604 729 kr	792 145 kr	-221 526 kr	9 433 856 kr	-104 189 kr	22
Kommunen	77 955 kr	360 495 kr	-71 307 kr	4 881 275 kr	3 118 kr	11
Landstinget	27 521 kr	169 435 kr	-70 869 kr	4 449 446 kr	1 101 kr	12
Staten totalt, varav	-3 700 756 kr	90 591 kr	-339 860 kr	-5 029 282 kr	-148 030 kr	---
Arbetsförmedlingen	-2 766 976 kr	-44 915 kr	-324 049 kr	-9 343 381 kr	-110 679 kr	----
Försäkringskassan	-656 016 kr	138 655 kr	-95 915 kr	1 211 418 kr	-26 241 kr	29
Övrig stat	-277 764 kr	180 421 kr	-64 910 kr	3 102 681 kr	-11 111 kr	
Individerna/hushållen	833 135 kr			4 165 675 kr	33 325 kr	
Försäkringsgivarna	202 331 kr			1 011 657 kr	8 093 kr	

Vad är NyttoSam?

Modellen NyttoSam har sitt ursprung i ett annat samhällsekoniskt verktyg, SamPop. Under år 2007 tog payoff över rättigheterna till SamPop från Arbetslivsresurs. SamPop togs ursprungligen fram av Samhall Resurs för ca 10 år sedan och har även tidigare använts inom Arbetslivsresurs verksamhet. Därefter har modellen vidareutvecklats och uppdaterats och fått namnet NyttoSam. En del av modellen avser programvara, som kontinuerligt uppdateras med förändringar av skatter, ersättningar, normkostnader o s v.

Med stöd av NyttoSam genomför payoff utvärderingar och analyser av projekt och verksamheter, som syftar till att minska utanförskapet i samhället och som skall leda till att individers självförsörjningsgrad ökar. Uppdraget inbegriper utbildning riktad mot uppdragsgivaren, support under uppgiftsinsamlingen, ev. delrapporter samt en slutrapport som redovisas direkt hos kund.

Kortfattat fungerar programmet på följande sätt: genom att kartlägga en individs livs- och försörjningssituation FÖRE en åtgärdsperiod och sedan jämföra detta med motsvarande situation EFTER åtgärden beräknar NyttoSam de ekonomiska effekter som uppstått. Effekterna beräknas för såväl samhället som helhet, som för olika aktörer. De aktörer som redovisas separat i programmets standardversion är kommun/stad, landsting/region, försäkringskassa, arbetsförmedlingen, övrig stat⁶, staten totalt, försäkringsgivarna och individen själv.

NyttoSam ska ses som ett verktyg, som visar storleksordningen på utfallet av de vidtagna åtgärderna för samhället och respektive aktör. Utfallets precision är till stor beroende av kvaliteten på inmatade uppgifter – ju bättre underlag desto säkrare att utfallet är pålitligt.

Programmets struktur bygger på de lagar, regler och system som gäller i dagens samhälle samt ett antal antaganden och avgränsningar. Skattelagstiftningen, socialförsäkringssystemet, standardkostnader för olika offentliga tjänster, högkostnadsskydd samt regler för olika arbetsmarknadsåtgärder är några av de delar som ingår i programmet.

Trots programmets solida och matematiskt korrekta karaktär vill vi inom payoff betona att alla de ekonomiska konsekvenser, som är kopplade till en individs rehabilitering är svåra att identifiera, mäta och beräkna. Särskilt komplicerat är att beräkna det ekonomiska värdet av ”mjuka” s.k. ”icke-ekonomiska” effekter, som förhöjd livskvalitet, bättre hälsa, minskat lidande m.m. Vi har därför valt att inte ta med sådana effekter i våra kalkyler. Den marginella osäkerhet som finns i programmets utfall gör att vi avrundar de beräknade värdena till jämna tusentals kronor.

Avgränsningar och antaganden

För att klara av att bygga upp matematiska modeller och formler som ligger till grund för Nyttosams beräkningar har ett antal avgränsningar, baserade på etablerad nationalekonomisk teori, gjorts. Utan dessa avgränsningar blir sambanden allt för komplexa att beräkna och tolka. Följande avgränsningar har gjorts:

- Inga undanträngningseffekter förekommer. Skapade jobb är ytterligare jobb på arbetsmarknaden
- Alla resursbesparingar kan omfördelas och användas där behov föreligger även i det korta perspektivet
- Ev. inkomstökningar för individen leder till ökad konsumtion, inget sparande förekommer
- Enbart ekonomiska effekter ingår i analysen. Eventuella ”icke-ekonomiska” effekter på livskvalitet och välbefinnande ingår inte

⁶ Skatter, arbetsgivaravgifter mm.

- De ekonomiska effekter som ingår gäller bara den specifika individen. Eventuella indirekta effekter som uppkommer för familj och omgivning ingår inte
- Programmet förutsätter att allt som produceras av de personer som arbetar/kommer i arbete är efterfrågat på marknaden.
- Den intäkt som staten har i form av moms och indirekta skatter bygger på den produktion som individen åstadkommer och inte den konsumtion som han/hon kan orsaka
- Programmet förutsätter att utbetalade lönebidrag alltid är anpassade till individens produktivitet, innebärande att arbetsgivaren inte kan göra någon vinst på den del av produktionen som denne kompenseras för med lönebidrag
- Lönebidraget står i omvänd relation till individens produktivitet